

Seat No. : _____

TS-110

M.A. Sem.-I

May-2013

Psychology (404)

(Child Development)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

૧. (અ) બાળ વિકાસની વ્યાખ્યા આપી તેના અભ્યાસના પાયાની સમસ્યાઓની ચર્ચા કરો. ૭
- અથવા**
- ‘બાળ વિકાસ’નું વ્યવહારીક અને આંતરવિદ્યાકીય ક્ષેત્ર તરીકે મહત્ત્વ સમજાવો.
- (બ) બાળ વિકાસના ક્ષેત્રમાં ફોઈડના મનોગત્યાત્મક સિદ્ધાંતનું પ્રદાન ચર્ચો. ૭
- અથવા**
- એરીક્સનનો વ્યક્તિત્વનો સિદ્ધાંત સમજાવો.
૨. (અ) શિશુવસ્થા દરમિયાન થતા કારક વિકાસની ચર્ચા કરો. ૭
- અથવા**
- શિશુવસ્થા દરમિયાન થતા પ્રત્યક્ષીકરણાત્મક વિકાસની સમજૂતી આપો.
- (બ) બાળકોના અભ્યાસની વ્યવસ્થિત નિરીક્ષણ પદ્ધતિની ચર્ચા કરો. ૭
- અથવા**
- બાળકના જન્મ સમયે થતા અવરોધોની અસરો ચર્ચો.
૩. (અ) બાળ વિકાસના સંદર્ભમાં પિયાજેના ‘બોધનાત્મક વિકાસ’ સિદ્ધાંતનું મહત્ત્વ દર્શાવો. ૭
- અથવા**
- પિયાજેના ‘વાસ્તવિક-ક્રિયાત્મક’ તબક્કાની વિગતે ચર્ચા કરો.
- (બ) પિયાજેના ‘સંવેદનાત્મક-કારક’ તબક્કાની સમજૂતી આપો. ૭
- અથવા**
- પિયાજેના સિદ્ધાંતની મર્યાદા જણાવો.
૪. (અ) સ્મૃતિના પ્રકારોની ચર્ચા કરો. ૭
- અથવા**
- સ્મૃતિના અવરોધક પરિબલો જણાવો.
- (બ) બુદ્ધિ એટલે શું ? તેનું સ્વરૂપ સમજાવો. ૭
- અથવા**
- બાળકોની બુદ્ધિ માપન માટેની WISC (વેક્શલર બુદ્ધિ કસોટી)ની ચર્ચા કરો.

૫. એક વાક્યમાં ઉત્તર આપો.

- (૧) વર્તનવાદ આપનાર મનોવૈજ્ઞાનિકનું નામ _____ છે.
- (૨) બાળકોના મનો-સામાજિક વિકાસ માટે વર્તનવાદીઓ _____ ઉપર ભાર મુકે છે.
- (૩) બાળ વિકાસના અભ્યાસ અંગેના પાયાના પ્રશ્નો એટલે _____.
- (૪) વાયગોટસ્કીએ _____ સિદ્ધાંત આપ્યો છે.
- (૫) એરીક્સન એ _____ સંપ્રદાયને અનુસરે છે.
- (૬) બાળ વિકાસના અભ્યાસના પિતા _____ છે.
- (૭) ગુદાવસ્થાનો સમયગાળો _____ છે.
- (૮) 'સ્વાયત્તતા વિરુદ્ધ શરમ' તબક્કાનું નામ _____ મનોવૈજ્ઞાનિકે આપેલ છે.
- (૯) પૂર્વ ક્રિયાત્મક તબક્કાનો સમયગાળો જણાવો.
- (૧૦) અશિક્ષિત લોકોની બુદ્ધિનું માપન _____ બુદ્ધિ કસોટી દ્વારા કરી શકાય.
- (૧૧) સ્મૃતિ એટલે _____.
- (૧૨) બુદ્ધિ આંક ૧૦૦-૧૧૦ની વચ્ચે આવે તો તે _____ બુદ્ધિ કક્ષા કહેવાય.
- (૧૩) પ્રતિભાસંપન્ન બાળકોની બુદ્ધિ લબ્ધિ _____ હોય છે.
- (૧૪) શિશુવસ્થા એટલે _____ થી _____ વચ્ચેનો સમયગાળો.

_____

Seat No. : _____

TS-110

M.A. Sem.-I

May-2013

Psychology (404)

(Child Development)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) Define child development. Discuss it's basic issues. 7

OR

Explain the importance of 'child development' as applied and interdisciplinary field.

(B) Discuss the contribution of Freud's Psychodynamic theory in field of child development. 7

OR

Explain Erikson's theory of personality.

2. (A) Discuss the motor development during infancy. 7

OR

Explain the perceptual development during infancy.

(B) Discuss the systematic observation method for child study. 7

OR

Discuss the complications during child birth.

3. (A) State the importance of Piaget's theory of 'cognitive development' concerns to child development. 7

OR

Discuss Piaget's 'concrete-operational' stage in detail.

(B) Explain Piaget's 'sensory motor' stage in detail. 7

OR

State the limitations of Piaget's theory.

4. (A) Discuss the types of memory. 7

OR

State the hurdles of memory.

(B) Define intelligence and explain its nature. 7

OR

Discuss WISC (Wechsler's intelligence scale) for children.

5. Answer in **one** sentence : 14

- (1) Who gave the behaviourism ?
- (2) The behaviourists favour _____ for psycho-social development of children.
- (3) Basic issues of child development means _____.
- (4) Vygotsky gave _____ theory.
- (5) Erikson follows _____ system.
- (6) _____ is the father of study of child development.
- (7) The period of Anal Stage is from _____ to _____.
- (8) Who named the stage of 'autonomy versus shame' ?
- (9) State the period of pre-operational stage.
- (10) _____ IQ test can be used for illiterate persons.
- (11) Memory means _____.
- (12) 100-110 IQ indicates _____ level of intelligence.
- (13) Genius children have _____ IQ.
- (14) _____ to _____ period is of infancy.

_____